

KANNAOIG Imbourc'h

Kelaouenn *Emglev An Tiegezhioù* niv. 91 Mae - Mezheven 2015 Priz : 3€

Daoust hag europat eo atav al loman ?

Da gement Breizhad, yaouank pe goshoc'h, o taremprediñ an Emsav, e veze livet dezhañ evel-just un daolenn, ha ne oa ket bet livet dezhañ morse gant ar skol c'hall, o tiskouez dezhañ e pebez stad truezus edo en em gavet Breizh abaoe ma oa bet skrapet gant rouantelezh Frañs, e 1532 da gentañ, ha da c'houde abaoe 1793 gant ar republikoù lerc'hiadek¹. Desket e veze dezhañ penaos e oa ret dezhañ adpiaouañ un istor Breizh ha ne oa ket bet desket dezhañ gant ar skol c'hall, un istor gloriüs ha n'en doa ket da ruzañ ganti, pa oa e hini, hag a oa gant ar brezhoneg pezh a rae d'ar Vrezhoned bezañ ur vroad kelt disheñvel diouzh broad ar C'hallaoued, hag e oant en o gwir da stourm evit adkavout ar frankiz vroadel-se o doa kollet o hendadoù. An doare gwellañ da dizhout ar pal-se, goude bezañ adpiaouet istor ha yezh gant an darn vrasañ eus ar Vrezhoned, a oa d'en em unaniñ evit stourm a-gevret ha bezañ trec'h, rak an dra-se eo en doa manket d'hon hendadoù : an unvaniezh, ober un talbenn boutin evit talañ ouzh skloufonioù un amezeg re varlonk.

Komprenet mat-tre e oa an dra-se gant an holl : an unvaniezh a ra an nerzh, met a-raok ma vefe an holl Vrezhoned a-du evit en em unaniñ ha stourm, e oa e mar ar goantenn da roufenniñ diwar gortoz he muiañ karet. Soñjet ez eus bet neuze e oa broadoù bihan evel Breizh en Europa, broadoù hep stad. Oc'h en em unaniñ

etrezo e vije bet tu da ober d'an traoù fiñval. Graet eo bet an dra-se, met hir eo an argerzh², rak ar stadoù ma-z eo enklozet ar broadoù bihanse enno a ra o seizh gwellañ evit ma ne vefe daskemmet netra. Koulskoude ar roud europat a hañvale an hini mat evit distardañ ar gwakol stadel gall hag en un doare bennak ez eo bet distardet ar gwakol-se gant Europa. Hogen, diouzh un tu all, gant an amzer o vont hebiou, hag Europa oc'h emdreiñ dizehan abaoe Feur-emglev Roma hag o tont da vezañ un dreist-stad

kreizennet, jakobinat d'he zro, ez eus tu d'en em c'houlenn ha n'hon ket eskemmet ur mestr fall gant ur mestr falloc'h c'hoazh, pe ur marc'h born gant unan dall evel ma vez lavaret. Unan eus ar Vreizhiz, pennluskerion ar gealiadurezh europat, a zo hep arvar

ebet Yann Fouéré hag en deus skrivet e levr brudet : *"L'Europe aux cents drapeaux"*. Diskouez a rae al levr-se un Europa peurvat da sevel etre pobloù o doa un hevelep orin gouennel, un hevelep sevenadur kristen ha gresian-romanek, hogen, n'eo ket bet fellet dezho sevel un Europa evel-se nepred, rak, hep arvar ebet, n'o doa ket he fennluskerion kentañ ar mennozhioù-se tamm ebet, met kuzhet e oa o ratozhioù, a oa bedelour e gwirionez, hag ar meziennoù bras (kelaouennoù, dirsavioù-skingomz, chadennoù skinwel) piaouet gant

¹ Lerc'hiadek : *successif*.

² Argerzh : *processus*.

kellidourion³ vras etrevroadel, a oa a-du evel-just evit kinnig un Europa evel-se da Europiz, a veze dihentet o evezh e-keit-se gant dihuedoù ha plijadurioù a bep seurt, evel ar sportoù, ar c'hoarioù, an tankirri, an ehanoù er broioù tomm, ha gwallsiet⁴, direizhet a-grenn e vezent zoken, gant dezrevell karantezioù, torr-dimezioù, ha diboelloù an dremmourion⁵ fiñvskeudennerezh, pe tudennoù foran a renk uhel, hep komz eus ar gadaleztaol⁶. A-benn ar fin e oa doare nevez “*panem et circences*” ar Romaned.

Anzavet e voe an dra-se, hep kildroenn, ebet gant David Rockefeller e-kerzh ur vodadeg eus ar Bilderberg Group pe eus ar CFR et 1991 e Baden-Baden, en Alamagn : “*Anaoudek-bras ez omp ouzh ar Washington Post, an New York Times, Time Magazine hag embannadurioù bras all m'o deus o renerion arvestet ouzh hor bodadegoù ha douget bri d'o azav⁷ da chom didrouz abaoe tost pergont vloaz. Dic'hallus e vije bet deomp diorren hor raklunioù evit ar bed, mar bijemp bet rediet da labourat dindan daoulagad an holl e-pad razh ar bloavezhioù-se. Hogen, gourijinekaetoc'h⁸ eo bremañ ar bed, ha prientet eo da vont e-barzh ur gouarnamant-bed. Gwelloc'h eo a-dra-sur riegezh dreistbroadel⁹ ur vegenn gefredourel¹⁰ ha bankerion etrevroadel eget an emsavelañ vroadel a zo bet pleustret betek-henn er c'hantvedoù tremenet*”.

Gouzout a reomp ez eo hanveziat¹¹ ar vegenn gefredourel ha kellidel-se, hag emañ hec'h annez e Stadoù Unanet Amerika abaoe pell, e New York dreist-holl, hag er City e London ivez. Gounezet he deus d'he gweledigezh vedelour an darn vrasañ eus ar begennoù europat, hag hen gwelout a reomp mat-tre er mare-mañ gant al lezennoù war ar c'hrefen kevredigezhel¹² bet mouezhiet lerc'h-ouzh-lerc'h gant gouarnamantoù ar broioù europat : an dimeziñ etre tud heñvelrev, ar GPA, ar Gender, hep ankounac'haat ar sioc'hanerezh, bet lezennet setu pergont vloaz, met a fell da lod e teufe da vezañ ur gwir evit ar merc'hed ha ma

³ Kellidour : *financier*.

⁴ Gwallsiet : *perverti*.

⁵ Dremmour : *acteur*.

⁶ Gadaleztaol : *pornographie*.

⁷ Azav : *promesse*.

⁸ Gourijinekaet : *sophistiqué*.

⁹ Riegezh dreistbroadel : *souveraineté supranationale*.

¹⁰ Begenn gefredourel : *élite intellectuelle*.

¹¹ Hanveziat : *présent, existant*.

¹² Krefen kevredigezhel : *questions sociétales*.

vefe lamet kement harz a chom c'hoazh a-enep an torfed-se. An holl grefen kevredigezhel-se o deus kemeret o diwan en Amerika, hag int bet strewet dre ar bed a-bezh gant skoazell ar Stadoù Unanet hag evel-just eilet gant servijoù an ARU (ONU). Pedet eo bet an holl c'houarnamantoù europat da lakaat da dalvezout al lezennoù-se en o bro ha mar ne sentont ket e vezont gourdrouzet gant diarbennoù-dialgerc'h¹³. Broioù Retereuropa, bet dindan yev an ez-Unvaniezh Soviedel hag o deus emezelet d'an Unvaniezh Europa, evel Polonia hag ar broioù Baltek, hag a grede o fobloù bezañ dieub a-benn neuze, o deus diegi da sentiñ, met sentiñ a reont, tamm pe damm, memestra. Koulskoude ez eus ur vro ha n'eo ket mennet da blegañ : Hungaria eo, gant he zevezeg Viktor Orbán.

D'an 19 a viz Mae 2015, edo Viktor Orbán e Parlamant Europa e Strassburg, tamallet dezhañ distreiñ Europa da washañ eurvezhioù hec'h Istor gant ur c'hannad belgiat, Louis Michel, bet maodiern belgiat evit an aferioù diavaez, hag en deus e daget a zoare. Hemañ a rebeche outañ en doa soñjet adlakaat ar boan a varv en e vro ha dreist-holl da vezañ enlusket ur poblaters war bolitikerezh an enbroerezh en Europa, gant ar goulenn-mañ kaset d'an 8 milion a geodedourion hungariat en oad da vouezhiañ : “*Daoust hag a-du ez oc'h gant ar gouarnamant en e youl da lakaat reolennoù enbroerezh strishoc'h, en enep da bolitikerezh laoskidik Brussel*”. Cassus belli ! Piv eo ar gourzhmonedour¹⁴-mañ ? Hastit buan da lakaat an darsavad¹⁵-mañ er renk en-dro pe e vo kontammet ar re all gantañ. Ret eo lavarout n'eo ket an den ur c'hempleger skouer. Gant e vuianiver er gouarnamant en deus endeo enskrivet e Bonreizh nevez Hungaria an dave da wriziennoù kristen ar vro, an haeradenn n'eo an dimeziñ nemet etre ur gwaz hag ur vaouez, pe c'hoazh gwarez ar vuhez adalek an derou, un awen feukus anat evit lies broioù ezel hag o c'hannaded.

An eil bro en Europa eo Hungaria evit an dregantad enbroidi en he foblañs, pezh a c'hell displegañ emzalc'h Viktor Orbán, met an hini kentañ a vefe Sweden, e-lec'h ez eo bet dizoloet nevez 'zo gant Swedeniz a-orin e veze roet an dibab da zanvez-kerreizhourion vuslimat evit

¹³ Diarbennoù-dialgerc'h : *mesures de rétorsion*.

¹⁴ Gourzhmonedour : *un contrevenant*.

¹⁵ Darsavad : *un rebelle*.

mont-tre er skolioù-polis. Setu ur vro he deus endeo kodianet¹⁶ a-raok stourm.

Lod, e Iliz katolik zoken, a ya da heul stultennoù ar begennoù bedelour. En Alamagn, e-lec'h e tiwask ar boblañs ur politikerezh addiorren abaoe seikont vloazh, ha ma kreded he doa asantet da blegañ da gement urzh o c'houlenn outi ober keuziadezh, ez eus hiziv tud a soñj dezho ez eo deuet poent adsevel o fenn ha krouet o deus al luskad a ra berzh, PEGIDA eo : *“Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes”* (Brogarourion europat a-enep islamekadur ar C'hornog) evit stourm a-enep an enbroerezh muslimat diharz en Alamagn hag en Europa. Ur beleg katolik, Paul Spätling, eus eskobiezh Münster, en deus kemeret perzh e manifestadegoù Pegida ha prezeget zoken ouzh stourmerion Pegida evit kounaat dezho n'he doa ket paouezet Europa da stourm ouzh an Islam e-pad 1400 vloaz, ha rebechet en deus ivez ouzh Angela Merkel bezañ diskleriet e oa an Islam parzh kevanek¹⁷ ouzh Alamagn, ha goude bezañ kounaet enebiezh istorel Europa ouzh an Durkiz, en deus diskleriet : *“A-bouez ez eo diskouez emañ ar Gatoliked ganeoc'h en ho kichen”*. Fuloret eo bet eskob Münster o lavarout ne c'helle ket gouzañv hevelep areizh¹⁸ hag o tec'hervel d'e skoazell kanon 764 al lezenn ganonek, en deus difennet ouzh an Tad Spätling prezeg e diabarzh hag e diavaez an ilizoù. Rebechet eo bet ouzh ar beleg gant an eskopti bezañ bet aet en ur vastifestadeg evel beleg katolik o kammober gant e aotrouniezh a bastor hag a veleg evit *“harpañ kealiadurezhioù eus an tu dehou-pellañ, an estrengasaouriezh hag ur brezel etre relijionoù ha n'en deus ket e blas en Iliz katolik”*. An dra-se a ra din soñjal, mui pe vui, er pezh a lavar an Tad Avril¹⁹, bet beleg en Aljeria betek 1962, e-lec'h e oa bet ganet en Oran : *“En Aljeria e veze difennet ouzhomp gant ar Stad c'hall kanttreiñ ar Vuslimiz, e Bro-C'hall, a-c'houde Vatikan II, e oa an Iliz a zifenne ouzhomp o c'hanttreiñ, met e kuzulie deomp o skoazellañ da zont da vezañ Muslimiz vat”*. Biskoazh kement-all ! Soñj em eus c'hoazh - mar ne fazian ket - eus ur C'hardinal en doa lavaret un deiz e oa bet Vatikan II, 1789 en Iliz katolik. Bez' e tle bezañ ar wirionez gantañ war ar poent-mañ.

¹⁶ Kodianañ : *composer, concilier, accepter la loi du plus fort.*

¹⁷ Parzh kevanek : *partie intégrante.*

¹⁸ Areizh : *discours.*

¹⁹ En ur video « *Conversion des Musulmans - Entretien avec Le Père Avril* » a gaver war ar genroued.

Berzet eo ar GPA e Bro-C'hall, war pezh a glever, hogen ar vaodiernez c'hall Ch. Taubira he deus roet urzh da lez-varn Naoned marilhañ tri bugel bet ganet en estrenvro dre GPA. Daoust hag un heuliad e vefe ma-z eo bet degemeret ar GPA gant Unvaniezh Europa, ha ma vefe rediet pep bro da sentiñ d'he urzhioù ? Pa voe mouezhiet al lezenn Taubira evit dimeziñ an heñvelrevidi etrezo, e voe touet ne vefe morse aotreet ar GPA, met ganti emamp, dre Europa a c'hourc'hemenn, hag a-dreñv dezhi Amerika, ha c'hoazh a-dreñv, an ARU hag ar vedelourion a bep liv, a fell dezho diskar ar familh hengounel a zo ur skoilh war hent o raklunioù satanek. Daoust hag er vouezhiadeg a-du evit dimeziñ an heñvelrevidi en Iwerzhon ne vefe ket dorn Amerikaned Kalifornia, re ar fiñvskeudennerezh da skouer, ma-z eus ennañ un toullad Iwerzhoniz a-orin, evel Colin Farrell, am eus klevet komz a-du er skinwel ?

Pelec'h emañ Europa greñv a veze azavet deomp pa ne c'hell ket herzel ouzh ar moriad a alouberion afrikat pe krennreterel hon aloub *“ent-peoc'hiek”* war bigi brein a-dreuz ar Mor-Kreizdouarel ? N'eo ket un asant kentañ d'o degemer gant reoliekadur ha dasparzh etre pep bro Europa a gaso da hesk ar moriad-se : milionoù all a c'hortoz o zro d'hon aloubiñ, ha laosk eo renerion europat ha divarrek da ober d'an aloubadeg-se paouez. Biskoazh kement-all !!!

Siwazh ez eo bet distignet an treuztiriadeg-se gant an Europiz o-unan, mui pe vui war urzhioù an Amerikaned. E Libia da gentañ e-lec'h e oa koulskoude ur rener, Mouhamar Kadhafi, a harze an Afrikiz-se da aloubiñ Europa, met un diktatour e oa ha ne blij ket an diktatourion d'an Amerikaned, d'an nebeutañ ar re n'int ket diouzh o zu. Ur wech lazhet Kadhafi e oa freuzet evel-se ar voger a wareze Europa ha strewet e oa dre Afrika a-bezh an armoù arnevez en doa sanailhet ar rener libiat. Brezel e pep lec'h da heul : Mali, Nijeria, Republik Kreizafrika, Soudan... a laka tud c'hoazh da dec'hout war-zu Europa a-dreuz dezerzh ar Sahara.

Er Reter-Nesañ ez eo bet un tammig heñvel an traoù. Taget eo bet Irak hag Afghanistan gant an Amerikand eilet gant an Europiz da heul tagadennoù ar World Trade Center e New York gant djihadourion Al-Kaïda, ha kement-se en deus dizurzhiet kalz traoù er Reter-Nesañ. Hogen kalz tud en Europa a soñje dezho e oa a-dreñv ar brezelioù-se gobidell an tireoul hag ez

eo pezh a zo c'hoarvezet gant ar brezel e Siria²⁰. Katar, kenderc'her brasañ tiraezhenn er bed, a felle dezhañ e vefe adeiladet un aezhennsan a-dreuz Arabia, Jordania ha Siria evit gwerzhañ aesoc'h e genderc'hadur da Europa e-lec'h e zezougen dre ar mor gant metanlistri. Nac'het en deus Bachar Al-Assad, rener Siria, ar raktun-se evit chom hep ober gaou d'e vignon Vladimir Poutine a werzh ivez tiraezhenn da Europa. Evel-se e teuas Bachar Al-Assad da vezañ an den da ziskar. Kellidoù divent Katar hag Arabia o deus servijet da baeañ armoù pourchaset brokus da enebourion siriat Bachar gant Amerika ha broioù Europa evel Frañs ha Bro-Saoz.

Daoust da-se emañ renad Bachar atav en e sav, skoazellet gant Chiaded Iran, Chiaded Liban, hag armoù pourchaset gant Vladimir Poutine. Ret e oa enaouiñ un tan-enep hag ez eo bet Ukraina, daoust ma-z eus eno abegoù all, evit ober da Vladimir dilezel e vignon Bachar e Siria, hag e-keit-se, diouzh un tu all, e tigreske Arabia priz an tireoul evit ober da Rusia koll un darn vat eus he galloudegezh kellidoù, ha broioù Europa o deus heuliet ar raktun-se, mui pe vui. Hogen, e-keit-se e veze krouet ur Stad Islamek war un tiriad a-c'haoliad war Siria hag Irak, ma vez o ren enni ar Charia, al lezenn islamek en e strishañ, skarzhet didruez diouti ar Gristenion, gant euzhusteroù barbar graet gant an djihadourion evit spontañ ar Gornogiz. Da heul an holl draoù euzhus-se ha mesbukadoù²¹ djihadour un tammig e pep lec'h, ma voe re Bariz e derou miz Genver ar re bouezusañ, e oa deuet poent da dreiñ penn d'ar vazh ha bombezañ bagadoù ar Stad Islamek a-raok na vefe re vras he ziriad.

²⁰ A-du penn da benn gant-se emañ an Tad Henri Boulad, ul libanad, p'en deus diskleriet : « *Brezelioù ar Reter-Nesañ a flaer an tireoul* » e-kerzh un dazaters war TV Libertés.

²¹ Mesbukadoù : *attentats*.

Dek bro bennak ez eus er c'hengevredadur a-enep ar Stad Islamek, met lod anezho n'int ket eeun ha leal, evel Turkia a lez atav an danvez-djihadourion treuziñ he bevennoù hag a bourchas armoù dezho, pe Arabia ha Katar a gas bepred arc'hant hag armoù d'an djihadourion e Siria. C'hoari an Amerikaned n'eo ket didro kennebeut, lezet o deus bagadoù ar Stad Islamek kemer Palmira e Siria, pa c'hellent aes a-walc'h o herzel, ha tud 'zo a soñj dija, nec'het : “Ha ma-z afent betek Damask ? Tost begozhet e vefe Europa, war-dro tregont milion muslimad ez eus enni, arabat disoñjal memestra ! Ha ne vefe ket poent goulenn skoazell ar Rusianed”, evel ma 'm eus lennet dindan pluenn ur c'helaouenner.

Daoust hag ar poell a zeufe en-dro e penn an Europiz ? Rusia n'eo mui komunour, met ne fell ket evit se bezañ kontammet gant gwallvuhez ar C'hornog (dimeziñ an heñvelrevidi, gender...), ar pezh ne blij ket d'an Amerikaned ouzhpenn traoù all. Europiz eveldomp eo ar Rusianed hag ezhomm hon eus anezho evel m'o deus ezhomm ac'hanomp. Ezhomm hon eus eus o zireoul hag o ziraezhenn - pezh a c'hell hon dinaskañ un tamm diouzh Arabia ha Katar -, tra m'o deus int ezhomm eus hor c'henderc'hadoù pleusket²². Neuze, perak mont bep tro war-lerc'h rendaeloù an Amerikaned, pa c'hellomp-ni, Europiz gwitibunan, reoliañ hon-unan, holl a-gevret, kudennoù a sell ouzhomp ? Un aters mat eo, hogen evit hen ober, e vefe ret kaout renerion europat kalonek ha dieub, gant ur spered europat gwirion, feal d'hor gwrizenioù, ha gouest da lavarout “nann” d'an Amerikaned ha dreist-holl d'ar vedelourion a zalc'h o bro dindan gazel-gae, ha se n'omp ket tost d'hen kaout.

Donwal Gwenvenez

²² Pleusket : *manufacturé*.

Ar Bibl Santel 1/2

Tri bloaz a zo bremañ, tost da vat, emañ Emglev An Tiegezhioù o labourat evit ma vo degemeret gant Roma ur Bibl evit ar Vrezhonegerion. Deuet eo ar poent, peogwir ez eo bet goulennet diganeomp sevel ur roll eus an droerion anezhi, ha displegañ ivez penaos eo savet ar Bibl a gaver war lec'hienn Emglev An Tiegezhioù.

Troerien levrioù an Testamant Kozh

Anaoudek omp ouzh Job Lec'hvien, a zo e penn-kentañ ar raktres da gaout ur Bibl klok e brezhoneg,

pemp bloaz bennak 'zo. Edo e soñj kemer Bibl an Tour-Tan evit an Testamant kozh, ha Testamant Nevez Al Liamm evit an Testamant Nevez. E fin ar gont ez eo bet kemmet an dibab kentañ-mañ gant e asant. Evit reiñ d'ar Bibl ur stumm-yezh unvan a-walc'h ez eo bet dibabet en em harpañ war labourioù Maodez Glanndour hag e skipailh. Gwelout a raimp e oa bet embannet lod eus e droidigezhioù gant Al Liamm, hogen penn-kentañ an Testamant Kozh n'eus bet troet netra anezhañ gant ar skipailh-se pe dost.

Bibl An Tour-Tan a zo un droidigezh diwar un destenn hebraek nevesoc'h eget Bibl ar Seikont, a zo gresianek. Pêr Ar Gall, en doa studiet ar yezhoù-se, eo a zo e penn-kentañ Bibl an Tour-Tan, sikouret gant Job Lec'hvien, dreist-holl p'edont amezeien : unan person Tremargad hag egile person Kergrist-Moeloù. Dre ma c'hell ar brezhoneg bezañ gwevn kenañ en e frazennadur, e oa bet troet ger ha ger pe dost, hogen e brezhoneg reizh, pezh a roe un destenn un tamm reut a-wechoù hogen tost-tre d'ar yezh orin, an hebraeg.

Evit ar **Pentateuk** (da lavarout eo ar C'heleniezh, an Ermaeziadeg, al Leviegezh hag an Adlezen) **ha levrioù istorek all** (Barnerien, Josoua, Rout, Samouel, Rouaned, Danevelloù, Esdras, Nehemias, Tobit) eta, ez eo bet kemeret testenn Bibl An Tour-Tan (1981) adwelet un nebeudig gant an embanner anezhi, Job Lec'hvien, hag evit an tammoù a vez arveret el liderezh ez eo bet keñveriet, gant gounid alies-mat gant troidigezhioù Marsel Klerg. Hir mat eo an testennoù-se, hogen kalz berroc'h eo an testennoù anezho el liderezh. Evit an tammoù-se evit al liderezh ez eo bet keñveriet troidigezh an Tour-Tan gant re Glerg eta : al labourioù-se a gaver, evel ar re all war lec'hienn EAT. Evit-se hon eus ranket sevel un oberenn diembann : un Testamant kozh liderezhel gant holl droidigezhioù Klerg, tennet pergen diouzh al levrennoù evit an Oferenn war ar pemdez en devoa liestennet. Dre ma skrive Klerg evit e barrezianiz, ha dre ma anaveze labourioù Pêr ar Gall, a oa bet moulet ur wech kentañ, e 1973, dre liestennañ e stumm karnedoù A5, e oa gwellaet gantañ ar skrid alies.

Evit **Ester** ez eo bet adkavet un droidigezh e KDSK Skolaj Diwan Gwened en armel gouestlet da Maodez Glanndour. Neuze ez eo bet savet gantañ pe gant Klerg, ha sevel a ra d'ar bloavezhioù 50-60.

Evit **Judit** ez eo bet adkemeret testenn an Tour-Tan. Ar ger divoutin Judit a zo bet dalc'het er stumm-mañ daoust ma rankfe mont da Youdit e brezhoneg, pe Joudit da vihanañ evit sentiñ ouzh distagadur gwirion al latin. Evelkent, dre maz eo holl anavezet an anv-mañ, hon eus pleget da virout ur stumm komprenusoc'h.

Evit **Job** ez eo adkavet un droidigezh diembann gant Maodez Glanndour gant un Imprimatur eus 1980. “Yob” eo ar stumm kinniget gant an troour.

Evit **Ar Salmoù**, ez eo bet adkemeret testenn Maodez Glanndour, bet moulet gant Al Liamm, gwellaet arroudoù anezho gant Paol Kalvez, a ra bemdez gant ar Salmoù-se abaoe m'int bet moulet e 1974, da lavarout eo 40 vloaz, evel ma ra izili all Kristenion Breizh, pe gant levrenn gentañ “Liderezh an eurioù” pe c'hoazh gant “Pedenn an Iliz”, breviañ Vatikan II hep al lennadennoù, bet liestennet e 1977, ha bet moulet e 1999 gant Job Lec'hvien “evit kristenien ar milved nevez” emezañ... Un oberenn a feiz eo sevel un oberenn e brezhoneg eme Maodez Glanndour, hag un oberenn a feiz ez eo seul vui ma

n'eus ken a bobl gristen vrezhoneger. Tud a chom, a unanoù pe a goubladoù hag en em zalc'h e-harz Aoter hon Doue d'e bediñ ha d'e azeuliñ e yezh o c'halon. Forzh penaos n'eus tra all pouezusoc'h a c'heller ober en ur yezh eget pediñ !

Evit **Ar C'hrennlavarioù** ez eo troidigezh Maodez Glanndour, gwellaet un nebeudig.

Evit Levr **Ar Prezeger** (pe Kohelet) ez eo bet adkemeret troidigezh Maodez Glanndour bet liestennet gantañ e stumm ur c'haier er bloavezhioù 53 “Kohelet”, dindan talbenn “Ar Bibl Santel”, evit ar wech kentañ moarvat. Gwellaet e oa bet an destenn gant an oberour war follennoù bizskrivet bet adkavet ganeomp e KDSK Gwened.

Evit **Kanenn ar C'hanennoù** ez eo un droidigezh gant Maodez Glanndour. Div destenn diwar e zorn hon eus adkavet : unan eus 1965 (e Studi hag Ober), hag un all eus 1983. Diwar adlenn ez eo bet gwellaet c'hoazh un nebeudig.

Levr ar Furnez a oa bet embannet gant Maodez Glanndour evel Kohelet, e 1955, ha gwellaet gantañ goude (Imprimatur 1983).

Levr Furnez Ben Sirac'h, troidigezh diembann gant Maodez Glanndour, Imprimatur 1981.

Izaias a oa bet moulet gant Maodez Glanndour e ti Al Liamm “Izaia”.

Jeremias a oa bet troet gant Maoris ar C'hollo, ur beleg eus eskopti Leon, ha reizhet gant Maodez Glanndour. Diembann eo.

Levr ar C'hlemmvanou a zo gant Maodez Glanndour diwar un destenn diembann bizskrivet ha dornskrivet evit un darn. N'eus ket a Imprimatur.

Levr Barouk diembann, gant Maodez Glanndour.

Levr Ezekiel, testenn skrivet gant an dorn gant Maodez Glanndour.

Levr Daniel a zo dreist holl diwar An Tour-Tan hogen adwelet diwar geñveriañ labourioù Klerg ha Maodez Glanndour.

An Daouzek profed bihan (Ozea, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Mikeas, Nahoum, Habakouk, Sofonias, Agae, Zakarias, Malakias) a zo bet troet, an holl anezho, gant Maodez Glanndour. Pevar a oa bet embannet e 1955 : « Habakouk, Hodia, Yoel, Yona », hogen adwelet int bet hag o deus bet peb a imprimatur e 1983.

Gant **Makabeed I ha II** en em gavomp gant dibenn an Testamant Kozh. Kemeret ez eo bet troidigezh An Tour-Tan diwar ar gresianeg, ha gwellaet gant troidigezhioù Klerg, dreist-holl eil levr ar Vakabeed hon eus adkavet un droidigezh klok anezhañ e KDSK Gwened, gant troiennoù aesoc'h da intent alies mat.

Troerien levrioù an Testamant Nevez

An hevelep re ez eo, dindan renerez Maodez Glanndour. Siwazh e oa trenket ar soubenn etrezañ ha Klerg war an diwezhadoù ha dre ma-z ae war-raok embannadur an Testamant Kozh gant an Tour-

Tan, e tilezas an Aotrou Floc'h e vennad da embann ur Bibl klok gant e labourioù.

An Testamant Nevez a oa bet moulet gant Al Liamm, frouezh dekvloavezhioù a labour hag a genlabour.

An Aviel hervez sant Mazhev a zo frouezh ur c'henlabour etre an Tad Medar²³ (kabusin e Rosko) ha Maodez Glanndour, hag a voe moulet, dindan an talbenn « An Aviel hervez sant Mazhe ». Komz a ra ivez eus Herri Tangi en deus e sikouret adal 1941.

Notañ a c'heller diwar dremen n'eo ket bet degemeret gant Maodez Glanndour ar Stumm boas “**sant Vazhev**”. E gavout a reer e Levr Oferenn ar Chaloni Uguen eus 1924 avat, gant “Sant Vark”, hogen ne zegemer ket Sant Wenole daoust ma klever ar stumm-se evit chapel Sant Wenole, hag eñ bet person Plougastell. En e Notennoù a batrologiezh (p. 7) ez erbed Maodez Glanndour gant furnez chom hep ober ar c'hemmadurioù pa vezont diret. Re all a lavar n'eo ket direizh peogwir e vez lavaret evel-se e kornioù 'zo.

Aviel Sant Mark a zo dreist-holl labour Klerg ha moulet e oa bet ivez e stumm ul levrig A5 e 1958.

Aviel Sant Lukaz a zo labour Klerg ivez er penn-kentañ.

An Aviel hervez Sant Yann a zo frouezh kenlabour frouezhus Klerg ha Maodez Glanndour bet embannet e stumm ul levrig e 1954. Evit an tri Aviel diwezhañ-mañ e lavar en e rakskrid ez eo bet skoazellet mat ivez gant troidigezhioù an Tad Gwilhoù na ouzon netra diwar e benn.

Oberoù an Ebestel a oa bet prientet gant Maoris ar C'hollo ha reizhet gant Maodez Glanndour.

Lizhiri an Ebestel a zo bet troet gant “troidigezh an Aotrou Klerg”, a zo “en ur brezhoneg eus ar gwellañ”, hag evel evit an holl levrioù eus ar Bibl ez int bet adlennet gant Maodez Glanndour, en ur glask “chom feal ouzh ar gomz, emezañ en e Raklavar eus eil levrenn an Testamant Nevez 1971.

²³ An Tad Medar ez is da welout war-dro 1984 e kouent kabusined Sant Pabu Gwengamp e-lec'h m'emañ e vez. Serret e oa kouent Rosko. Diwar-benn e levr "An Tri Aotrou" (1981) - a voe implijet gant F. Falc'hun da zisplegañ perzhioù mat e zoare-skriavañ, e dibenn al levr - e tisklerias din e felle ket dezhañ emellout en istor-se. Pezh a seblantas din eo e oa bet kavet un embanner a zoare gant an Tad Medar, dre ma oa brudet da vezañ bet renet ar misonoù diwezhañ e brezhoneg. Ouzhpenn 3000 skouerenn a oa bet moulet eus al levr-se, diwezhañ “best-seller” war ar gevredigezh kristen brezhoneg diwar ar maez, d'ur bobl a oa aet dija abaoe pell war ar galleg hag an direlijion. E 2004 e tistrois du-hont pa glevis edo o c'houent o vont da serriñ d'he zro. Enno e kavis an hevelep dremmoù, tapet ugent vloaz ouzhpenn ganto. Degouezhet d'un oad 'zo ne gosha ket an dud, a soñjis, hag e sammis ar c'hartoñsoù eus embannadurio “Ar Vuhez Kristen” a c'hortoze er c'hriagnol dres evel m'edont pa savis eno gant an Tad Medar pa brofas din pep a skouerenn eus o embannadurioù. Abaoe e oa chomet evel sonnet an amzer er gouent-se. Leuniet ganin va adkarr, ar pezh na c'hellis ket sammañ a yeas d'ar blotoù.

Diskuliadur Sant Yann a oa bet liestennet dija gant Maodez Glanndour e 1953, bepred dindan anvad “Ar Bibl Santel”, hag adwelet goude, eveljust.

Anv a ranker ober ivez eus **troerien all** n'o deus ket kemeret ur perzh war-eeun en hol labour met o deus bet un tamm levezon :

Gwilhoù ar C'hoad pe “Koad”, a zo ur pastor protestant en doa embannet ur Bibl e 1887. Adembannet eo bet un doare arnevezaet eus e Destamant Nevez gant Avielerien Brotestant eus bro Anjev, pergen an Aotrou Bernikod. Meur a wech hon eus merzet en doa sellet Maodez Glanndour ouzh oberenn ar pastor-mañ, arroutet mat war ar gresianeg.

Pierre Guichou, beleg, bet kelenner war Sant Paol er c'hloerdi bras, en deus kinniget un droidigezh eus an Testamant Nevez e 2002, bet embannet gant Minihi Levenez. Troet eo eta gant un den arroutet mat war ar gresianeg ha brezhoneger a vihanik, hogen a oa ar galleg yezh e spered : ouzhin ez ae dalc'hmat e galleg. Ne gemere perzh ebet e buhez an Emsav nag ne bede na ne lenne tra ebet e brezhoneg. Se a vez merzet buan o lenn e oberenn : ne implij morse pe dost stumm displegañ an amzer dremenet eeun da skouer. Ne zegemer ket “kevala istorek” an troioù lavar brezhonek bev a vremañ, kavout a ra gwelloc'h da skouer lostgerioù tost d'ar galleg, evel “-ian” e-lec'h “-iad”. Dizamant eo bet an Tad Mark a Landevenneg e-keñver al levr-mañ er “*Bulletin de la Sté Archéologique de Finistère*” e 2003 pe 2004. Evelkent, bep tro ma ne oa ket anat troidigezh skipailh Maodez Glanndour hon eus sellet ouzh ar pezh a ginnig Pierre Guichou, hag a wechoù, un ugent gwech bennak, ez eo bet degemeret e ginnigoù. Emaint war lec'hienn Emglev An Tiegezhioù.

“Kenvreuziezh ar brezoneg” :

Bez e oa anv ar gevredigezh a veleion eus eskopti Kemper ha Leon e-dro d'ar c'hentelioù brezhoneg a veze er c'hloerdi bras, hag a aoze traoù war danvez Breizh. Pêr-Yann Nedeleg, a-raok dezhañ mervel e 1971 ha da heul ar breud eus 1969, a roas lañs en-dro d'ar gevredigezh-mañ skoazellet gant an aotrou 'n Eskob Fave evit treiñ al liderezh nevez. Bez' ez eo o zroidigezh an hini a gaver e “Leor-Overenn” Minihi Levenez, hogen en oferenoù eno e vez lennet kentoc'h Testamant Nevez Guichou, a zo diwar ar gresianeg tra ma-z eo bet aozet kaieroù-liderezh ar Genveuziezh dreist-holl diwar destennoù galleg al levr-oferenne nevez war-lerc'h Vatikan II. Ral a wech hon eus kavet troiennoù mat da gemer lec'h ar re bet kavet gant skipailh Maodez Glanndour, hogen degouezhet eo (notet int war al lec'hienn ivez).

(da vezañ kendalc'het)

Tepod Gwilhmod

Meizad uhel ebet

Pa dremen ur wirionezenn dre re a zivskouarnoù hag a vegoù e vez uzet hag e tro da zvezadur en diwezh, adlavaret e vez gant an dud evel ma vefe graet gant ur mekanik, danvez ha meiz n'eus mui enni. Gwirionezenn "danvezel" eo c'hoazh, gwirionezenn "furmel" n'eo mui, a lavarfe ar skolastikourion - da lavaret eo, ez eo un dra vat desket en un doare fall.

Ur wirionezenn glok, furmel koulz ha danvezel, ne c'hall bezañ tizhet nemet gant ar meiz hiniennel. Tremena a c'hall ober eus un hinienn d'unan all, en e unan avat e rank pep hini kas da benn ar striv da zeskiñ anezhi. N'eus ket a wirionez strollel.

Nep kelenner a verz an dra-se a-vevdez. Ur skoliad a c'hall kompren en e-unan un dra na vez komprenet gant hini ebet all er c'hlas, dic'hallus eo avat d'ar c'hlasad en e bezh kompren un dra na vefe ket bet komprenet gant hiniennoù anezhi da gentañ.

Holl sevenadur Bed ar C'hornog a zo diazezet war c'hourbann ar c'heal-se : Abraham a vir dre guzh e kreiz e galon ar c'hemennadurioù bet roet dezhañ gant an Aotrou Doue. Moizez a bign en e-unan gant torgenn ar Sinai. Ar C'hrist uhel war e groaz a zo arouez ar wirionez digenvez, digomprenadus d'an holl re en-dro dezhi - digomprenadus zoken d'E ziskibled tostañ, betek ur poent' zo.

A-fed skiantoù an natur, an imbourc'herion a bep seurt a genlabour etrezo betek ma teuio unan anezho a-benn da gompren ar pezh ne vez ket komprenet gant e geneiled. Pa vez ur c'hizeller o lakaat ur pezh maenenn hep stumm da dreiñ d'un delwenn eus ar *Pietà*, pa vez Dante o tolpañ gerioù a yelo d'ober an *Divina Commedia*, den ebet tro-war-dro ne c'hall kompren ar pezh a dremen dre ene an oberer.

Sklaer eo avat o deus ezhomm an hiniennoù bezañ goudoret, maget, sikouret ha kalonekaet gant o c'humuniezhoù kent gallout ober al lamm meur-se. Ha pell war-lerc'h c'hoazh en devez ezhomm o meiz daremprediñ meiz tud all, a zo evel meleziourioù an eil d'egile, betek ma c'hello unan anezho bezañ peurzispriet eus ar re all tamm ha tamm, e digenvezded ar grouerion orinel. An tennder etre ar frankiz-spered hiniennel hag ar genezeliezh en ur gumuniez speredegzhioù kar etrezo a zo un dra a veizer a-hed istor ar C'hornog. Sokratez a glask e selaouerion e-mesk yaouankizoù noblañs Atenas, tec'hout a ra diouto avat pa vezont skuizh a brederiañ ha pa 'n em roont da blijadurezhioù ha c'hoarioù dijaoj d'ur prederour. Sant Tomaz a lemmae e speredegzh en tabutoù skolveurel ; ur wech avat tizhet gantañ ar respontoù uhel-uhel klasket ken start gantañ, e ouie ne c'hellfe nemet kas anezho gantañ d'ar bed all, hep gallout ouzhpennañ ger ebet ken. Goethe a glasko gwellaat e demz-

spered e hej-dihej ar bed, en digenvez avat e klaske gwellaat e varregezh lennegel.

Torret e vez avat ar c'hempouez bresk-se pa vez peurunvanet betek re ar micherioù-krouiñ pe - prederiañ, ken e vezont euvret en ur rollad strizh gourc'hwelioù resis.

C'hoarzhin o dije graet William Faulkner pe Henry Miller pa vije bet goulennet diganto e pe skol-veur o doa desket skrivañ pe eus pe sindikad-skrivagnerion e oant ezel. Er Stadoù-Unanet a hiziv, al lennegezh (ha ne gomzan ket diwar-benn ar brederouriezh) a zo bet euvret en he fezh koulz lavaret gant ar micherioù skolveurel a bled ganti.

Setu perak n'eus mui a William Faulkner-ed pe Henry Miller-ed eno. Ne chom nemet ur bochad obererion -etre pe zisterik. Stummadurezh skolveurel ebet ne c'hello biken kemer lec'h ar skiant-bevet puilh, ar « fromadennoù diles » evel ma lavare Saul Bellow. Abalamour da se end-eeun, ar pep nerzhusañ e lennegezh norzhamerikan an dek vloaz tremenet a zeu eus tadoù digenvezik hag iskis o doare, evel John Kennedy Toole pe Hubert Selby Junior. Ha Tomaz Pynchon en deus miret e varregezh lennegel dre dec'hout rak ar gourc'hwel skolveurel a soñje d'an holl e vefe bet kemeret gantañ.

E Bro-C'hall, Emil Cioran (Doue d'e bardono) a zo ur skouerenn vev eus ar pezh a lavaran. Anezhañ marteze ar skrivagner-galleg gwellañ eus eilvet hanterenn an XXvet kantved, ganet e oa bet e Romania, tec'het en doa da Bariz, met ur wech degouezhet eno e chomas e-maez an holl ensavadurioù skolveurel, e-maez forzh pe gourc'hwel e vefe zoken. E-pad degadoù a vloavezhioù eo chomet en ur ranndi strizh-spontus, o tebrñ a-vevdez en *Alliance Française*, hag o touch ur yalc'had studier bep bloaz betek e gozhni, daoust ma oa difennet gant al lezenn evel-just. Er marevezh-se ma oa gouarnamant Pompidou o lonkañ an holl dud speredek gant gourc'hwelioù skolveurel, betek darsaverion Mae 68 a voe sioulaet zoken, ken e voe « mouget gant ar gordenn alaouret » unan eus an taerañ breutadegoù foran a vefe bet biskoazh er bed, er marevezh-se end-eeun e chome Cioran start ha pennek er-maez eus forzh pe obererezh ofisiel e vefe, betek nac'hañ resev prizioù lennegel zoken.

E Brazil, an holl a oar eo bet lazhet ar skridvarnerezh p'eo bet ebarzhet er Skol-Veur. Al lennegezh a handerc'h a yeas d'ar bez war un dro ganti. E pad degadoù a vloavezhioù, holl brederouriezh skolveurel Brazil, foeñvet gant al lorc'h forzh pegement, n'eo deut a-benn da reiñ deomp ur Mário Ferreira dos Santos nevez, ur Vilem Flússer nevez, ur Vicente Ferreira da Silva, ur Miguel Reale nevez. An holl re-se ne zleent netra d'ar skolveuriezh.

Degouezh Brazil a ziskouez mat-tre ar pezh a lavare Nicolas Gomez Dávila : « Doujañ a ranker ouzh ur parch mezeg-an-dent, ur parch prederour avat a zo un dra lu ha diskiant ».

Nep skrivagner, nep prederour, nep arzour en devez ezhomm eus kompagnunezh ha kendivizoù, gwir eo. Netra koulskoude ne c'hall kemer lec'h ar c'hejadennoù dre zegouezh, ar mignonezhioù e-maez forzh pe aozadurezh vicherel pe burevourel e vefe, mignoniezhioù diazezet war ar c'henvagañ an hevelep hunvreoù, an hevelep talvoudennoù. Ar seurt kompagnunezh a vroud an hiniennoù e-lec'h mougañ anezho e sparlaj vil ar reolennachoù amaezhiadurel hag ar raktresoù-gourc'hwelel digaz dirak an awen.

E metoù a-seurt-se eo bet stummet ar barrekañ rummad a skrivagnerion a vefe bet biskoazh e Brazil, rummad ar re a zo deut tre er vuhez lennegel er bloavezhioù 30 ha chomet mistri warni betek ar

bloavezhioù 70. Lastez n'eo ken kement tra deut goude-se e-keñver ar rummad-se.

Bellow a dermene kefridi ur skrivagner evel-mañ : « enrollañ fromoù diles », Martin Amis a rae anv eus « stourm a-enep d'an drevezerezh » ; o-daou e tifennent an hevelep mennad : doujañs didorradus da frankiz an emskiant hiniennel, a-enep da forzh pe treuzvarc'had e vefe. N'eus nemet an doujañs-se a c'hell lakaat e-kerz unan bennak mammenn ar skiant-bevet diles. Hep an doujañs-se, lennegezh uhel ebet, arz uhel ebet, meizad uhel ebet.

Olavo de Carvalho

Brezhoneg gant Ewan Delanoy. Embannet evit ar wech kentañ e *Diário do Comércio*, dindan an titl *A fonte da criação*, niverenn ar 24 a viz C'hwevrer 2014.

Moc'h Gadara pe ren an danvezelouriezh

“Ha setu holl dud kêr o vont war-ARBENN da Jezuz ha pa weljont anezhañ e c'houlennjont outañ pellaat diouzh o bro” (Mazh. 8, 34).

Stoliet en doa Jezuz daou zen satanazet a sponte ar c'horn-bro. Hogen pellik ac'hano e oa ur bagad bras a bennoù-moc'h o peuriñ. An drouksperedoù a anneze an daou zen a c'houlennas ouzh Jezuz : *“Mar kasez ac'hanomp kuit, gra dimp mont er bagad moc'h-se”*. *“Kit !”* emezañ. Hag int da vont er-maez ha da antren er pennoù-moc'h. Met setu ar bagad moc'h en e bezh d'en strinkañ d'ar red diwar an tornaod er mor, e-lec'h ma varvjont en dourioù. Ar vesaerion spontet gant kollidigezh o fennoù-moc'h a dec'has kuit, hag aet e kêr ez embannjont pezh a oa c'hoarvezet gant ar re zrouksperedet ha gant o loened. Setu perak e c'houlenne holl dud kêr ouzh Jezuz skarzhañ kuit diouzh o bro, a-raok ma kollfent muioc'h c'hoazh.

Pinvidik e oant gant kantadoù loened, hogen evit stoliañ daou zen, eus o c'henvroiz memestra, o doa kollet pep tra, ur c'holl ramzel e oa. Rivinet e oa ar gêriadenn. Etre an daou dra o doa graet o dibab : ar madoù danvezel a-enep d'ar madoù speredel. Bez' ez eo ar stoliadur-mañ da dostaat ouzh parabolenn ar c'houer pinvidik prederiet gant e solieroù da vrasaat hag a varv a-daol trumm.

Da betra e servij da vab-den leuniañ e solieroù, e laboù ? Lomañ²⁴ e chom an danvezioù, ar pinvidigezhioù, war-lerc'h ar marv, hag ar c'hrennlavarioù ne reont ket diouer war an danvez. Tremenaer alies e amzer, e vuhez en un doare diskiant evit un domad madoù danvezel, pa c'hell ar vuhez-mañ bezañ adkemeret da bep mare. En daou zegouezh-mañ, evel e reoù all, e laka Jezuz e viz war an danvezelouriezh.

Bez' ez eus danvezelouriezh pa ne sellomp nemet ouzh an traoù a vez gwelet, pa vez an hevoud²⁵ danvezel pal hor buhez war an douar, pa glaskomp sevel uheloc'h tour Babel, pa vez mezet ar vuhez gant toaz pounner an hevoud.

Bez' ez eus danvezelouriezh pa vez trec'h ar sec'hed beveziñ. *“Gwreg vat ha soubenn lart gant kaol”* a lavar ur c'hrennlavar rusian, *“n'it ket da gerc'hat madoù all”*. D'ar 25 a viz Ebrel 2000, e lavare ar Werc'hez da Ziachka : *“Re ac'hubet ez oc'h gant traoù an douar”*. Danvezelouriezh atav pa vez mab-den mac'hvredet²⁶ gant gwengel²⁷ an araokaat, pa vev e vuhez penn-da-benn evitañ.

Pa vez ardivinkel ha kalvezoniel an danvezelouriezh e teu er-maez an danvez haelaet diouzh ar greanti, met displeberet e teu er-maez mab-den. Pa lavar an danvezelouriezh : *“Da betra e servij an dra-se ?”* e tameuc'h a-walc'h spered ar bed a-vremañ, e-lec'h, un dra bennak evit bezañ deurus a zle servijout d'un dra bennak. Danvezelouriezh bepred pa vevomp diouzh an deiz hep bezañ prederiet gant an deiz warc'hoazh, pa ne vezomp ket prederiet gant hon dazont. Debriñ a reomp, evañ a reomp, en em zihuediñ a reomp, ha pa vez fall ar c'heleier er c'helaouennoù, pe, pa vez re drechalus arvest ar straed, e kemeromp diouzh an noz habaskaerioù²⁸. Pa bleustromp relijion al laikouriezh, danvezelouriezh rik eo. Pa vez hollveziadel an armerzhouriezh²⁹ ez eo ar c'hoant davet ar rez-an-douar danvezel ha loezadur ar feiz. Pa-z en em loeneka aes mab-den, pezh a lavar St Paol ez eo : *“bevañ hervez ar c'hig”* (Rom 8), e krog peg er c'hig.

²⁵ Hevoud : *le bien être*.

²⁶ Mac'hvredet : *obsédé*.

²⁷ Gwengel : *le mythe*.

²⁸ Habaskaerioù : *des tranquillisants*.

²⁹ Armerzhouriezh : *économisme*.

²⁴ Lomañ : *ici-bas*.

Ha bremañ enta, mar-d eo an hunvre en dibenn-sizhun, er c'hoari *tiércé*, en dihedoù, er c'harr, er bizenn hilastaliñ, er vag-vale, en ti-hañ, pelec'h e c'hello lojañ karantez Jezuz ha karantez an denion ? Hag ez eo evel-henn, poret gant o danvezelouriozh pleustrek, ma n'en em rent mui kont an denion eus o stad a ra dezho argas Jezuz, greour ar garantez dieubiñ. Er redadeg-se d'ar bouedadurezhioù-douar, ne c'hell ket mab-den karout e Aotrou ha plediñ gant prederioù mab-den.

Un den mac'hvredet gant gwengel an araokaat, daoust ha mac'hvredet e vo gant ar gwir zellezegezh denel ha gant un drehontelezh doueel ? Ijinet en deus e Breizh dreistatantou gant miliadoù a benn-moc'h ! Mar-d omp intret gant an douar dre hon holl skiantoù, daoust ha lemmet e vint evit ar garantez, vertuz douedaveel³⁰ a ra deoc'h karout Doue hag ho predeur. Nijal a ra ar garantez ha n'he deus netra da welout gant ar rez-an-douar danvezelour hag e c'huderezh.

Bezañ bet ganet gant e obidou paet en-araok, mervel diglañvet hag e-keit-se mont e vakañsoù, ha plas ez eus c'hoazh evit ar vreudeuriezh hag evit an azeulerezh ? Bez' ez eo dindan levezon Satanaz ma vez hoalet an dud gant an danvezelourizh. Diaes deomp neuze bezañ hoalet gant ar Gened douevel hag an Den-Doue en deus ezhomm ac'hanomp. Milionoù a voutoù denel a vez o talpiñ gant ar Sida ha duiñ gant an naon. Komzet e vez gant Paul Claudel eus "*en em c'hronnañ en ur c'hamp-bac'h*

³⁰ Douedaveel : *théologal*.

danvezelour". Bez' ez eus ur c'hamp-bac'h all : al laikouriezh. Ha n'ankounac'haomp morse : adalek 1914 betek 1945 en deus an danvezelouriezh dizoue awenet kement a gasoni ha kement a sklavelezh m'he deus devoudet 19 milion a dud lazhet.

Diwallit, ne vez ket anv da zismegiñ ar c'horf, an danvez. Bez' e c'heller lavarout zoken ez eo danvezelour ar Gristeniezh, rak n'eus netra danvezeloc'h eget dasorc'hidigezh ar c'hreud ! Ne vez ket distrujet pezh a zo denel gant pezh a zo douevel, en-enep e vez sevenet gantañ. Setu perak n'eo ket kiriek embregataerezh an danvez. Arabat eo rebech atav d'an douar, d'an danvez, d'ar gealiadurezh danvezelour zoken, digristenidigezh ar bed arnevez. Evel ma ne zeufe ket an douar er-maez eus daouam Doue hag evel ma n'en dije ket mab-den evit trevell da santelaat an danvez-se dre astennidigezh ha skinaerezh e santelâdur dezhañ e-unan. Bez' e fell d'an Tad un armerzh a drec'hfe an dilabour, ar reuzidigezh, ar felliezh, an drougoù didec'hadus krouet gant ar c'hleñvedoù, ar gwallzarvoudoù pe ar gozhni, hogen fellout a ra dezhañ ivez un armerzh eus ar galon hag eus an ene.

En diwezh, hag empennañ a reomp ez eus bet ezhomm eus danvez evit karout a-grenn : danvez evit an Enkorfadur, danvez evit ar Bara kevradel ? Hag e kredomp e gloaridigezh klok, korf (danvez) hag ene, ar Werc'hez Vari.

Youenn Troal

Diruzadur steroniel ar gerioù

A-hed o buhez hir e c'hell ar gerioù daskemmañ o ster pe, d'an nebeutañ, diruzañ tamm-ha-tamm diouzh o ster orin. Mar c'hoarvezfe deoc'h digeriñ ur geriadur gallek gerdarzhel, da skouer, hag e klaskfec'h orin ar ger "*forêt*", e vefec'h souezhet o tizoleiñ n'en deus ar ger-se netra da welout gant ar c'hoad³¹. Diouzh al latin-izel "*forestis*" e teu "*forêt*", diverradur eus "*forestis silva*" (koadeg an diavaez), troienn evit envel ar "goadeg roueel" en 8vet kantved (*Capitulaires de Charlemagne*). Amañ ez eo bet amsavet an anv "*silva*" gant an anv-gwan "*forestis*". Bez' ez eo ivez an dro gant ar ger gallek "*truie*" (gwizh). Ar Geriadur gerdarzhel Larousse a zeska deomp e teu "*truie*" diouzh al latin-izel "*trōia*", ger benel tennet diouzh "*porcus troianus*" (pemoc'h farset), damveneg fentus d'ar marc'h Troia.

E brezhoneg hon eus ar ger "*geun*" evit envel ec'honenoù izel damc'holoet a zour chag ma kresk enno ur struzh arbennik, ha ne gresk ket e lec'h all. Bez' ez eus ivez ar ger "*gwern*" evit envel ar

³¹ Betek an 13vet kantved e oa "*sylve*" ar ger gallek evit "*forêt*" bremañ, diouzh al latin "*silva*". Dioutañ e vez deveret ar gerioù "*sylvestre*", "*sylviculture*", "*sylvicole*"...

"*geunioù*". Bez' eo ivez "*gwern*" anv gwez a gresk mat-tre er geunioù ha war c'hlanoù ar stêrioù, dre ma plij dezho an dour. Kenderc'hañ a ra ar gwez-se baluennoù lank ha digamm-tre a zlee bezañ bet priziet kalz evit ober gwernioù-listri, ha setu perak, hep mar ebet, ez eo roet an anv "*gwern*" d'ar gwernioù-listri, en abeg d'ar gwez ma vezent graet ganto.

Ur ger all c'hoazh a c'hell bezañ bet roet d'ar geunioù a zo bet "*hesken*" evel ma welimp tuchantik. Anv ar "*wiski*", an alkool-mañ anavezet dre ar bed a-bezh, a zeu diouzh e anv-orin e gouezeleg : "*uisce beatha*" (distagit "*ischkë bac'ha*", evel ma 'm eus desket digant hon ambrouger e kerzh gweladenn strilherezh wiski John Jameson e Dulenn e 2006), hag a dalvez hepken "*dour ar vuhez*". "*Uisce*" eo enta ar ger iwerzhonek kement ha skosek evit envel an dour, hag a zo bet treuzfurmet e "*whisky*" gant ar Saozon. Ur ger disheñvel diouzh re ar yezhoù predenek "*dour/dour/dwr*" ez eo enta, daoust ma vez anavezet "*dour*" en iwerzhoneg, met aet eo er-maez an arver boutin ha pemdeziek. Arveret eo hepken e luc'haj ar

vañsonerion, dindan ar stumm “*dobhar*”³² (distagit “*dovar*” pe “*dowar*”).

Daoust hag er yezhoù predenek e vez kavet ivez an daou c’her ? War pezh a hañval e c’heller respont ya. Bez’ ez eus ur gerentiezh etre “*uisce*” hag ar gouezeleg kozh “*esc*” (dour, geun) ; e Kembre ez eus ur stêr anvet “*Wysg*” (“*Uisc*” e kembraeg kozh ; krediñ a rafed gwelout anv an dour en iwerzhoneg, ha dre-se zoken anv ar wiski). War ar stêr-se ez eus “*Caerleon*”, a oa anvet “*Isca*”³³ *Silurum*³⁴ en amzer ar Romaned, hag e-lec’h ma oa dirsavet³⁵ an eilvet legio *Augusta*.

E Breizh hon eus “*Penisquen*” e Ploneour-Lanwern, “*Penesquen-vras*” ha “*Penesquen-vihan*” e Meilar, kanton Pont-e-Kroaz (29), stummoù o kenglotañ gant “*Pen-heskyn*” ha “*Pen-hesgin*” (“penn ar yeun” pe “penn un takad geunieq, gleborek”), lec’hanvioù kembraek eus rannvro *Caernarfon*, meneget gant J. Lloyd-Jones en e levr *Enwau lleoedd Sir Caernarvon*, Cardiff, 1928, p. 124. Bez’ e kaver ivez “*Kerisquin*” e Gwisezni, e Landeda hag e Plouzeniel (29). Ar skrivadurioù-se : “*-isquen*”, “*-isquin*”, “*-esquen*” a zo emdroadurioù eus “*hischin*” (eus “*Pen Hischin*” a vez kavet e Kartular Landewenneg, talbenn 14, p. 156). Tostaat a ra Leon Fleuriot “*hischin*” (ch = k) ouzh an henvrezhoneg “*hiscen*”, o spisc’heriañ al latin “*uligo*” (glebor an douar), ma n’eo ket gerdarzhel an “*t*” dibenn ha ma vez kavet en e “*Dictionnaire des gloses de vieux-breton*”, Paris, 1964. Adkavet e vez gwrizienn “*hischin*”, “*heskyn*” er brezhoneg bremañ “*hesk*” hag a zo ur blantenn a gresk er geunioù ha war c’hlanoù ar sterioù. Deliennoù hir ha strizh he deus ar blantenn-se, ma vez troc’hus ar rizennoù anezhi evel lavn un aotenn, en abeg da zentigoù heñvel ouzh re un heskenn (ar benveg), ken e lavarfed ez eo deveret ar ger “*heskenn*” diouzh anv ar blantenn-se. Leon Fleuriot ne oa ket a-enep, peogwir e skriv : “Hañvalout a ra e vez azonet anv ar blantenn dre hec’h azon lemm, troc’hus”. Bez’ e lavar ouzhpenn e tle anv “*hiskin/heskyn*” (geun), chomet hepken en anvioù-lec’h, bezañ bet deveret diouzh anv ar blantenn, ar ster doubl-se o vezañ adkavet endeo gant “*gwern*” (gwez ha geun). Koulskoude, e chom un tamm kevrin : diouzh “*esc*” (heniwerzhoneg) e teufe “*uisce*” (iwerzhoneg arnevez) ; en

³² *Istor ar yezhoù keltiek*, Arzel Even, levrenn II, Hor Yezh, 1970, p 459.

³³ “*Isca*” eus ar predenek kozh “**Īskā*” (dour, geun), Leon Fleuriot, *Notes lexicographiques*, Skol 1997, pp 35-36.

³⁴ *Silurum* : diouzh anv meuriad kelt ar *Silured*.

³⁵ Dirsavet : *stationné*.

henbredeneg e vije bet “*iska*” kevatal da “*esc*”, a adkavomp en anv ur gêr roman “*Isca Silurum*” hag e anv arnevez ar stêr “*Wysg*” e Kembre. An henvrezhoneg “*hiskin*” (glebor an douar) a vez adkavet da c’houde er stumm “*hiskin/heskyn*”... (geun) en anvioù-lec’h e Breizh kement hag e Kembre, met e derou ar gerioù-se ez eus un “*h*” o tont diouzh un “*s*” kozh keltiek deuet da vezañ “*h*” er yezhoù predenek e derou ar c’hwec’hvet kantved, da skouer : “*sen*” (kozh) deuet da vezañ “*hen*”. Hervez soñj Leon Fleuriot e tle bezañ bet daou c’her tost o stêr, hag o deus kemmesket etrezo, rak “*hesk*” a zo “*seasc*” en iwerzhoneg.

Met, pezh en deus plijet din o studial ar gerioù-se, ez eo em eus adkavet anv brezhonek ar blantenn-se e anv an hevelep plantenn e mitaweg³⁶, dindan ar stumm “*hészch*”, a anavezen mat-tre pa oan bugel ha ma vezen o tiwall ar saout war geunioù ar stêr Don, dre ma tesked buan diwall diouti pa weled ar gwad war hor c’hofoù-gar pe hor bizied o tiverañ diouzh an troc’hadennoù a rae deomp pa glasked tremen adreuz ar bodadoù a rae an hesk war c’hlanoù ar stêr.

Adalek an heniwerzhoneg “*esc*” (dour, geun), ar predenek “*iska*” (dour, geun), an henvrezhoneg “*hiskin*” (glebor an douar), bremañ “*-esquen*”, “*-isquen*” el lec’hanvadurezh, ar brezhoneg arnevez “*hesk*” (plantenn ar geunioù) ha betek ar mitaweg “*hészch*”, ez eus ur maberezh yezhel a c’hellfe hor c’heneren betek an “*ischkë bac’ha*”, ar “wiski”.

Ac’hanta ! Mar bije bet lavaret an dra-se din pa ziwallen ar saout war geunioù ar stêr Don ! Hogen, d’an oad-se e oan dizesk a-grenn war petra a c’hellfe bezañ ar wiski, met plijet e vijen bet o c’hellout beajiñ dre ar spered betek Iwerzhon pe Bro-Skos, kement-mañ en dije miret ouzhin da gousket en ur c’horn eus ar prad ha da lezel ar saout o peuriñ ur blantenn all eus ar geunioù, a anved “*fawserb*” hag a rae “*tarzhañ*”³⁷ ar paourkeizh loened a zebre anezhi.

Yann MIKAEL

³⁶ Mitaweg : *rannyezh gallowek etre Liger ha Gwilun ma vez un toullad gerioù brezhonek e-barzh*.

³⁷ « *Tarjè* » e oa ar ger e mitaweg, met ar ger brezhonek “*tarzhañ*” e oa, o talvezout “*koeñviñ*” dre ma koeñve tor ar vuoc’h en abeg da goadur ar spor a laoske ar blantenn azv he doa debret ; an doare nemetañ da saveteiñ al loen a oa toullañ he zor gant un trokard, evit aotren d’ar goadur mont er-maez.

Notennoù diwar an darvoudoù gant Yann Maneguen

Enezenn Pask er Meurvor Habask a oa enni ur sevenadur en doa tizhet ijinañ un doare-skrivañ a-

raok na gouezhas he c’hevredigezh en he foull dre m’o doa peurziskaret holl wez o enezenn digenvez.

70 % eus ar spesadoù balafenned a zo en arvar er mare-mañ. Marteze e koazho hor bed-ni ivez pa ne vo ket mui a valafenned ?

Sevenadur gall kefridiel a vremañ : Ur plug toull-revr e Plasenn Vendôme Pariz hag ur forzh e kastell Versailles...

Lez Europa Gwirioù Mab-den (CEDH) : aozadur diazezet goude ar brezel da heul euzhusterioù renad an “Nazionalistikourion” (helazherezh...) evit diwall ar re wanañ a zo o paouez kendaoniñ d’ar marv un den yaouank ampechet, Vincent Lambert.

Kelc’helenn Frañsez “Laudato si” : ne c’heller ket lavarout ez eur evit gwareziñ an amvevad hag ar vuhez ha bezañ evit sioc’hanadur ar vugale e kof o mammoù.

“An emgann diwezhañ etre an Aotrou Krist ha Satan a vo war an dimezi hag an tiegezh” he doa diskleriet gwelourez Fatima d’ar c’hardinal Caffara, santez Lucie.

D’ar c’hentañ a viz Gouere e vo krennet an arc’hoprouù tiegezh evit ouzhpenn 600.000 tiegezh e Frañs. Diazezet e oa bet an Arc’hoprouù tiegezh evit sikour an holl diegezhioù da gaout bugale, ha pa vefe lod pinvidikoc’h eget re all. Ar gevredigezh a sikoure evel-se an holl tiegezhioù evit ar sakrifisoù arc’hant a rankont ober da sevel ar geodedourien da zont en ur skañvaat un tamm koazhadur o rez-bevañ gant donedigezh ur bugel nevez.

Drouktunerezh³⁸ : Mohamed El-Ghirani, maodiern an aferioù diavaez er “*gouarnamant silvidigezh ar bobl*” diazezet e Tripoli ha staliet gant ar bezenoù o terc’hel kêrbenn Libia en deus gouzavet Europa eus ar riskl da vezañ aloubet gant an dreuztiriaded afrikat mar ne vez ket kenober gant e c’houarnamant. Kenderc’hel a raint da zeredek ken na vo kemeret diarbennoù difrae gant an Unvaniezh Europa, en deus gouzavet ar c’hargiad. Goulenn a ra kedanavidigezh³⁹ etrevroadel e c’houarnamant ha skoazell Brussel : “*Lavarout a reomp deoc’h : deuit, komzit ha kenoberiit ganeomp*”, en deus lavaret en un dazaters gant an amsez-gwask Reuters, o c’houlenn ouzh ar renerion europat ersaviñ. “*Mar n’emañ ket Europa evit kenober ganeomp, e vo du penn-da-benn Europa neuze un nebeut bloavezhioù goude. Bez’ e tremenimp eus un Europa wenn d’un Europa zu*”, en deus kendalc’het Mohamed El-Ghirani. Evel-just ez eo drouktunerezh an dra-se, met diskouez a ra an diskoulm da aloubidigezh hor c’hevir gant an Afrikiz. Kadhafi a oa an diskoulm-se a-raok ar brezel graet a-enep dezhañ gant Sarkozy ha BHL. Emañ un diktatour nevez e Tripoli, n’eo ket demokrat evel-just, se ne ra foutre-

³⁸ Drouktunerezh : *chantage*.

³⁹ Kedanavidigezh : *reconnaissance*.

kaer ac’hanomp, gant ma vez an diskoulm gantañ. Petra e c’hortoz renerion Europa ? Al liñvadenn veur?

Islam : ur miz pe zaou ‘zo e veze goulennet gant prezidant an UOIF (*Union des organisations islamiques de France*) e vefe adeiladet buan 2000 moskeenn ouzhpenn evit bastañ da ezhommoù relijiel ar seizh million a Vuslimiz a zo er C’hwech’hkogn. An dra-se a reas da veur a hini arsaviñ diouzhtu : tri milion a Vuslimiz hepken gant ar gouarnamant, hogen seizh milion gant ar Vuslimiz o-unan. Gant piv emañ ar gaou, gant piv emañ ar wirionez ? Ha bremañ setu Dalil Boubakeur, rektor moskeenn Pariz a c’houlenn e vefe roet ilizoù dilezet pe nebeut arveret d’ar Vuslimiz evit ober moskeennoù anezho. Kerkent em eus soñjet er pezh en doa skrivet an Ao. Bernardini, eskob Smyrne, en *Osservatore Romano*, 26 Here 1999 a-zivout ur gejadeg kefridiel war ar c’hendiviz islamek ha kristen, ma vourr ar Gristenion, abaoe ar Goursened, kemer perzh ennañ : “*Un dudenn vuslimat a-bouez, o komz ouzh ar berzhidi gristen, a zisklerias gant sioulded ha surentez : “N’hoc’h eus netra da zeskiñ deomp ha n’hon eus netra da zeskiñ diganeoc’h”. “A-drugarez d’ho lezennoù demokratel ni hoc’h aloubo ; a-drugarez d’hol lezennoù relijiel ni ho mestrionio*”. Evit klozañ e bennad e kuzulie kement-mañ d’ar Gristenion : “*Arabab eo deoc’h dreist-holl, reiñ ilizoù diarver d’ar Vuslimiz evit ober moskeennoù ganto, sellet e vefe evel un trec’h bras evito*”. Komprenet mat eo bet an dra-se gant Dalil Boubakeur ha kompagnunezh, hag e soñjont : gant an holl Vuslimiz nevez a zilestr dizehan war aodoù kreisteiz Europa ha ne fell ket d’e renerion kemer an diarbennoù ret evit herzel dezho, e vimp kalz niverusoc’h a-benn nemeur, hor bo ezhomm eus moskeennoù all, neuze ez eo poent diskouez hon nerzh ha war-un-dro diskouez gwander ar Gristenion peogwir e tilezont o ilizoù. E-keit-se e oa deuet amzer ar ramadan 2015 ha meur a eskob gall o deus kaset o gwellañ hetoù evit ur ramadan mat da Vuslimiz o eskobiezh ! *Inch Allah ! Barak Allah oufik !*

Buhez hon Emglev

Emvod-meur bloaz lezennel hon Emglev a vo evel boaz d’ar Sul 12 a viz Gouere : Oferenn e Sant Houarzhon **Landerne** 10e 30, pred kreisteiz e festival Kann Al Loar, 14 eur Emvod. Kas ur ger deomp m’emaoc’h e soñj dont.

Gant “Ar Gedour” ez eus bet aozet ur c’houlad “*Crowdfundig*” (Dastum arc’hant dre internet) ha gwerzhet 39 skouerenn eus al levrig bannoù treset “**Santez Tereza vihan**” a Lisieux, 40 p. Tennet e vo 300 skouerenn er sizhunioù-mañ. Ur gerig a vo gant an ao. ‘n eskob Centène eskob Gwened.

He rakprenañ a c'heller evit 12 euro franko. (E.A.T. Kergreven 29800 Trelevenez). 20 euro evit div skouerenn.

Echu eo adweladenn “**Ar Bibl Santel**” gant ar Vakabeed. Chom a ra notennoù da lakaat e traoñ ar pajennoù (ul labour kopiañ n’eo ken : deuit d’hor sikour !). Mat e vefe aozañ un nebeut kartennoù, hogen piv a raio ? Un nebeut evezhiadennoù hon eus resevet. Lenn ar pennad war ar Bibl a-hent-all.

Breuriezh Sant Erwan a zo en em gavet d’an 13 a viz Mezheven evit un **devezh studi** e presbital Brelevenez Lannuon. Eizh den a oa deuet. Studiadennoù ‘zo bet war dodenn an Tiegezh, oc’h en em harpañ war Katekiz an Iliz katolik ha Gaudium et Spes, lusket gant Yann Talbot, peogwir e vo ur Sened war an Tiegezh e Roma en diskar-amzer. Kendalc’het e vo ar wech a zeu, d’ar sadorn kentañ a viz Here.

Meur a hini en deus goulennet penaos emañ kont gant **Job Lec’hvien ha Youenn Troal**. O daou emaint bremañ e tiez-retred evit ar veleien. Job Lec’hvien e Sant Brieg (ar Sedrezenn) ha Youenn Troal e Kernizy Kemper.

Kemenn : Plac’h brezhoneger 17 bloaz a glask ober war-dro bugale ha sikour evit an ti etre an 9 hag an 31 a viz Eost, evel labour ‘pad an hañv. 200 euro ar sizhun gant ar Bod ha Boued. Un devezh diskuizh ar sizhun. eat@orange.fr

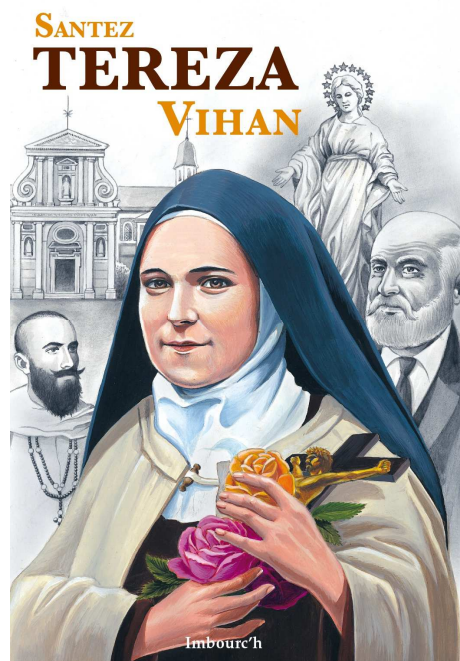
Kañv : Guy Etienne

Aet eo Guy Etienne (anv-pluenn : Abanna, Gwion Steven) da Anaon d’ar 6 a viz Genver 2015 e Kastellin. 87 vloaz e oa. A-raok kejañ gantañ e KEAV, ez anavezen e skridoù a sine *Abanna*, ken e brezhoneg ken e galleg, a veze embannet e-barzh “*Ar Vro Gwirionez*”, kelaouenn a studi a spered broadelour, bet krouet gant Per Denez ha Ronan Penneg hag un nebeut emsaverion all a skrive enni. A-drugarez d’ar gelaouenn-se dreist-holl on deuet da vezañ broadelour. E 1958 e savas ar gelaouenn *Preder* ma voe kavet e brederiadennoù enni. E bennadoù a oa a-zivout ar yezh hag amzer da zont

broadelouriezh Breizh en ur savboent stadel hag arnevez, pell diouzh pezh a rae “ledemsav” anezhañ, da lavarout eo ar vroadelouriezh vreizhat c’hallek klasel. Meur a vroadelour evel Youenn Olier a skrivas enni. E 1962/63 e krouas, a-gevret gant Pêr Denez, Gwilherm Dubourg, Goulven Pennaod ha Paol Kalvez SADED (Strollad an deskadurezh eil derez) a oa he c’hefridi reiñ d’an dud un deskadurezh eil-derez evit stummañ begenn an Emsav a-fet Istor, yezhadur pe skiantoù, dre c’hovelian evit-se ar brezhoneg arnevez. E 1965 e reas din emezelañ da SADED. Goude-se, e 1967, e savas ur framm politikel, “Emsav Stadel Breizh” (ESB), gant ar gelaouenn *Emsav*, a-gevret gant Youenn Olier, ha Goulven Pennaod. Er gelaouenn-se e klaske sevel ur brezhoneg a-live gant yezhoù pennañ ar bed. Tamm-ha-tamm e voe kuitaet ESB gant lod eus perzhidi ar

gelaouenn n’edont ket a-du gant pennaennoù politikel Guy Étienne. Hemañ a zifenne galvedigezh Breizh da zont da vezañ ur Stad hervez kealiadurezh ar vroadelourion vreizhat, levezonet ma oa gant ur meni marksouriezh. En abeg d’an dispartioù etre Guy Étienne hag e genlabourerion, dreist-holl Youenn Olier, ez eas ESB hag he c’helaouenn Emsav da get e 1978. Oberenn pennañ Guy Etienne a zo a-dra-sur e c’hGeriadur ar Vezekniezh ma-z eo bet embannet al levrenn 9 e miz Mae 2015 gant Preder. Da heul embannidigezh “*Un hent hag un dremmwel*” gant Preder e 1972, un dastumad eizh kevellenn, ma oa ennañ teir eus

va re a-gevret gant pemp re all gant Pierrette ha Joëlle Kermaol, e skrivas din evit kas din e c’hourc’hemenoù, met ivez evit va atizañ da genderc’hel da skrivañ ha dreist-holl skrivañ oberennoù postekoc’h, evel ma skrivas. Heuliañ a ris e ali hag ez eo evel-se ma skrivas va romantig pe danevell hir : “*Treglen kêriadenn villiget*” a voe embannet e 1985 gant Imbourc’h. Hor gourc’hemenoù a gengañv a gasomp d’e ziegezh ha d’ar strollad stourmerion a gendalc’h gant e labour.**Y.M.**

Mererezh : 15 € eo ar skodenn emezelañ da EAT a ro ar gwir da resev *Kannadig Imbourc'h* (18 € er-maez ar C’hwec’hkogn). Talet e vez e penn-kentañ ar bloaz (pemp kasadenn da vihanañ). Ar chekenn a zo da gas war anv **EAT** pe **Imbourc’h** da : E.A.T., c/o Yann MIKAEL 12 straed René Giraud 44130 BLAEN - Roll an niverennoù pe oberennoù n’int ket c’hoazh diviet a c’heller kaout o skrivañ pe war : <http://emglev.wordpress.com>

Skridadozerezh :

Ar pennadoù a zo da gas da : jean-mariemichel@neuf.fr , pe dre ar Post da rener Kannadig Imbourc’h : Yann MIKAEL, 12, Straed René Giraud, 44130 BLAEN. Ar pennadoù ne engouestlont nemet ar re o deus skrivet anezho. Moullet ez-prevez gant an embanner : **Emglev an Tiegezhioù** Kergreven 29800 Trelevenez. ISSN : 1144 357X